

Ár 2007, fimmtudaginn 14. júní, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Guðrúnu Zoëga, Jakobi R. Möller, Jónasi Þór Guðmundssyni, Kristni Hallgrímssyni og Rannveigu Sigurðardóttur.

Fyrir var tekið:

**Að skera úr um hvort heyra skuli undir kjararáð
að ákveða laun og starfskjör skrifstofustjóra á
skrifstofu forseta Íslands**

I.

Lög um kjararáð nr. 47/2006 tóku gildi 1. júlí 2006. Verkefni kjararáðs er að ákveða laun og starfskjör þjóðkjörinna manna, ráðherra og dómara og annarra ríkisstarfsmanna, sem svo er háttáð um að þau geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu. Fullskipað kjararáð ákveður laun forseta Íslands samkvæmt 1. gr. laga nr. 10/1990 um laun forseta Íslands, þingfararkaup samkvæmt lögum nr. 88/1995 um þingfararkaup alþingismanna og þingfararkostnað, og launakjör ráðherra, hæstaréttardómara og héraðsdómara, sbr. 3. gr. laga um kjararáð. Kjararáð skipað þremur mönnum ákveður laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. og svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 4. gr. laganna. Fullskipað kjararáð sker úr um það til hverra ákvörðun launa og starfskjara samkvæmt 4. gr. skuli ná í nánari atriðum en þar greinir, sbr. 5. gr. laga um kjararáð. Í ákvæði til bráðabirgða segir að allir þeir sem féllu undir úrskurðarvald Kjaradóms eða kjaranefndar samkvæmt lögum nr. 120/1992 þegar löggin um kjararáð tóku gildi skyldu sæta kjaraákvörðunum þess, þar til kjararáð hefði ákveðið nánar til hverra þessi háttur á ákvörðun kjara skyldi framvegis ná, út frá þeirri meginreglu að kjör ríkisstarfsmanna skuli ráðast með kjarasamningum þar sem því verður við komið. Skrifstofustjóri á skrifstofu forseta Íslands heyrði ekki undir úrskurðarvald kjaranefndar.

II.

Kjararáði barst bréf dagsett 15. september 2006 frá forsetaritari, þar sem þess var farið á leit við kjararáð að það ákvarðaði um laun og starfskjör skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands. Í kjölfarið ákvað kjararáð að taka til skoðunar hvort heyra skyldi undir ráðið að ákveða laun og starfskjör skrifstofustjórans. Með bréfum dagsettum 16. október 2006 var skrifstofustjóranum, skrifstofu forseta Íslands og fjármálaráðuneytinu gefinn kostur á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri við ráðið.

Í bréfi skrifstofu forseta Íslands dagsettu 29. október 2006 sagði að skrifstofustjóri væri staðgengill forsetaritara með áþekkingu hætti og skrifstofustjórar í einstökum ráðuneytum sem tilgreindir væru staðgenglar ráðuneytisstjóra. Hann ynni náði með forseta Íslands að margvíslegum verkefnum með svipuðum hætti og skrifstofustjórar ynnu með ráðherrum í ráðuneytum. Verkefni og skyldur skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands væru þó jafnvel fjölbættari og víðameiri en margra þeirra skrifstofustjóra í ráðuneytum sem þegar heyrðu undir ákvörðun kjararáðs þar eð skrifstofustjóri, líkt og forsetaritari, kæmi að nánast öllum þeim margvíslegu verkefnum sem forseti sinnti hérlendis sem erlendis, en oft væri um meiri sérhæfingu að ræða í einstökum ráðuneytum. Í fjarveru forsetaritara sinnti skrifstofustjóri daglegri stjórn embættis forseta en forsetaritari hefði undanfarið ár verið erlendis að jafnaði rúmlega tvo mánuði árlega í ferðum með forseta. Í

bréfi skrifstofustjórans dagsettu 29. október 2006 sagði að í ljósi þess að stöður skrifstofustjóra við ráðuneyti heyrðu undir ráðið væri eðlilegt að starf skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands gerði það einnig. Í bréfi fjármálaráðuneytisins dagsettu 6. nóvember 2006 sagði að sjónarmið fjármálaráðuneytisins væri að sem færstar undantekningar ætti að gera frá meginreglunni um að kjör starfsmanna væru ákveðin í kjarasamningum.

III.

Eins og áður segir ákveður kjararáð samkvæmt 1. mgr. 4. gr. laga nr. 47/2006 laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. laganna og svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 1. gr. sömu laga.

Í athugasemdum með frumvarpinu sem varð að lögum nr. 47/2006 um kjararáð segir að meginreglan á vinnumarkaði, hvort sem er hjá hinu opinbera eða einkaaðilum, hljóti að vera samningsfrelsi og að laun og starfskjör séu ákveðin í frjálsum samningum. Undantekninguna sem lögin mæli fyrir um verði að skýra þröngt. Í 4. gr. komi fram hverjir aðrir en æðstu handhafar ríkisvaldsins, sbr. 3. gr., skuli heyra undir lögin. Meginreglan sé sú að það séu þeir embættismenn og ríkisstarfsmenn sem svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geti ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða misvægis samningsstöðu. Við mat á því hverjir falli undir ákvæði 4. gr. sé eðlilegt að horfa til þess annars vegar hverjir gegni störfum sem ekki megi falla niður í verkföllum og hins vegar hverjir gegni störfum sem feli í sér fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum. Þá hefur löggjafinn í bráðabirgðaákvæði laga nr. 47/2006, ítrekað þá almennt viðurkenndu meginreglu að kjör manna séu ákveðin í kjarasamningum eftir því sem við verður komið.

Samkvæmt 2. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna nær heimild til verkfalls ekki til starfsmanna Alþingis og stofnana þess, svo og starfsmanna á skrifstofu forseta Íslands og í Stjórnarráði. Skrifstofustjóri á skrifstofu forseta Íslands hefur því ekki verkfallsrétt. Í auglýsingu um starf skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands segir að skrifstofustjórinn sinni margvíslegum verkefnum sem honum eru falin af forseta og forsetaritari. Í skipunarbréfi segir enn fremur að starfið sé í samræmi við verkaskiptingu á skrifstofu forseta Íslands sem forsetaritari stýri í umboði forseta. Skrifstofustjórinn starfar undir umsjón forsetaritara og fer ekki með fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum. Með vísan til framangreinds er það niðurstaða kjararáðs að starf skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands sé ekki þess eðlis að heyra skuli undir það að ákveða laun og starfskjör hans.

Í bréfum málsaðila sem rakin eru í kafla II hér á undan er starfi skrifstofustjórans líkt við störf skrifstofustjóra í Stjórnarráðinu og því sé eðlilegt að ákvörðun um laun hans sé einnig hjá kjararáði. Kjararáð hefur í úrskurði dagsettum 7. júní 2006 komist að þeirri niðurstöðu að ákvörðun launa og starfskjara skrifstofustjóra í Stjórnarráðinu heyri ekki undir það enda starfi þeir undir umsjón ráðuneytisstjóra og starfið feli almennt ekki í sér fyrirvar fyrir ríkið í kjaramálum. Hið sama á því við um skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands.

IV.

Úrskurðarorð

Ákvörðun launa og starfskjara skrifstofustjóra á skrifstofu forseta Íslands heyrir ekki undir kjararáð.

Guðrún Zoëga

Jakob R. Möller

Jónas Þór Guðmundsson

Kristinn Hallgrímsson

Rannveig Sigurðardóttir